

काठमाडौंमा बुधबार सिथि नखःको अवसरमा ल्वह हीत (हुगेधारा) सफा गर्दै स्थानीय।

तस्विरः दिपेश दर्शनधारी/नागरिक

वडाको मुख्य आम्दानी भूमि र मालपोत कर

रुद्री रौतियार

काठमाडौं, जेठ ३०

राष्ट्रिय जनगणना २०८० को सामुदायिक प्रश्नावालीअन्तर्गत बुधबार सार्वजनिक गरिएको नितिजाले वडाहरूको मुख्य आम्दानीको स्रोत भूमि कर र मालपोत रहेको तथ्य उजागर गरेको छ। देशभरि कुल ६ हजार ७ सय ४५ वडामध्ये पाँच हजार २९४ अर्थात् ७८.५ प्रतिशत वडाहरूको मुख्य राजसम्पद भूमि तथा मालपोत कर रहेको तथ्याङ्क गाइयर तथ्याङ्क कार्यालयले सार्वजनिक गरेको हो।

कार्यालयका निर्देशक राजन सिलवालले जनगणनाबाट सामुदायिक प्रश्नावालीको प्राप्त मुख्य नितिजाको प्रतीकृति गर्ने त्यपछिक क्रममा: सेवालुक्म दस्तर आम्दानीको स्रोत रहेको ६९.१ प्रतिशत वडा छन् भने सम्पन्न कर ५३.५ प्रतिशत र व्यवसाय कर ५२.८ प्रतिशत वडाको आम्दानीको स्रोत रहेको तथ्य उपलब्ध गराएका हुन्।

यसेरी घरबहाल कर आम्दानीको स्रोत रहेको वडाहरूको संख्या ३२.८ प्रतिशत र सामुदायिक रिजर्वेस्यन कर आम्दानीको स्रोत रहेका वडाहरू ३२.२ प्रतिशत छन्। मुख्य राजसम्पदको स्रोतहरूमा उल्लिखित करहरू नै सबै प्रदेशमा समान प्रकारले रहेको देखिएन्छ, निर्देशक सिलवालले भने, 'अन्य करहरू दड, जरिवाना, सवार्जनिक कर, मोरञ्जन करनागायत रहेका छन्।' उन्होंने थाए, 'सबैभन्दा कम १.६ प्रतिशत मात्र मोरञ्जन कर रहेको देखियो।' जनगणनाले पहिलो पटक सामुदायिक प्रश्नावालीको नितिजा सार्वजनिक गरेको उन्होंने बताए।

५२.७ प्रतिशत नदीजन्य उत्पादन

केन्द्रीय सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कले नेपाल गैरिकृत उत्पादन बढेको देखाएको छ। बुधबार सार्वजनिक गरेको सामुदायिक प्रश्नावाली अन्तर्गतको नितिजाले देशभरिमा रहेका ६ हजार ७ सय ४३ वडाहरूमध्ये ५३ प्रतिशत वडाहरूमध्ये गरिएको छ भने नेपालमा नदीजन्य उत्पादन र निकासीले पहिलो स्थान हासिल गरेको छ। वडाहरूबाट निकासी हुने गैरिकृतजन्य बस्तुहरूबाटे जनगणनाले तथ्याङ्क संकलन गरेको तथ्याङ्क छ।

वडाहरूबाट गैरिकृतजन्य उत्पादन के कस्ता नियर्त हुने रेख्न भनेर सामुदायिक प्रश्नामा सोधिएका थिए। नेपालको सन्तर्भमा नदीजन्य उत्पादनले बालुवा, गिटी, हुँगालगायतले पहिलो स्थान हासिल गरेको छ। काठमाडौं नदीजन्य उत्पादनले बालुवा, गिटी, हुँगालगायतले पहिलो स्थान हासिल गरेको छ। सामुदायिक प्रश्नावालीको अधिकारी जेठानाए। उन्होंने प्रस्तुत गरेको जग्मणाको सामुदायिक प्रश्नावालीको नितिजा नेपालको सन्तर्भमा ५२.७ प्रतिशत उत्पादन निकासी हुने

- नदीजन्य निकासी ५२.७ प्रतिशत
- काठाडाउरा उत्पादन ७.८ प्रतिशत
- जडीबुटी उत्पादन २.१ प्रतिशत
- ६३.६ प्रतिशत वडा बाढीको जोखिममा
- १९ प्रतिशत वडामा मात्र करेज

देशभरि ४०.४ प्रतिशत दरेका छन्। यसैपारी आधारायाको पैदल हूँगामा पुस्तकालयीय सुविधा रहेका वडा ४३.६ प्रतिशत छन् भने आधारायाको दूमीमा मेडिकल डाक्टर एम्बिबिएस सेवा उपलब्ध भएका वडाहरू २६.७ प्रतिशत मात्र रहेको छ। यही अवयामा सुरक्षा बेस वा प्रहरी चौकीको सुविधा भएका वडा ५५.९ प्रतिशत छन्। पाँच विमि दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन् भने भैंक तथा विधिय सुविधा रहेको वडा २२ प्रतिशत छन्।

जेठीजन्य उत्पादन वडाहरू २२.७ वडामा देखिएको छ। अर्थात् ३३.६ प्रतिशत वडाहरू नदीजन्य उत्पादन रहिएका छन्। हालसम्म देशमा इन्टरनेट सुविधाहरूका विवालयको संख्या ७४ प्रतिशत पुगेको छ। भने विद्युत सुविधाहरूका विवालय २८ प्रतिशत रहेका छन्। १५ प्रतिशत वडा ३५.९ प्रतिशत र लुमिनी प्रदेश ३५.९ प्रतिशत वडाहरू रहेका छन्। काठाडाउराको उत्पादन गर्ने वडाहरू देशभरि ५२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र काठाडाउरा ७.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

जेठीजन्य उत्पादन वडाहरू २२.७ वडामा देखिएको छ। अर्थात् ३३.६ प्रतिशत वडाहरूको अवस्था होर्दा हालसम्म देशमा इन्टरनेट सुविधाहरूका विवालयको संख्या ७४ प्रतिशत पुगेको छ। भने विद्युत सुविधाहरूका विवालय २८ प्रतिशत रहेका छन्। १५ प्रतिशत वडा ३५.९ प्रतिशत र लुमिनी प्रदेश ३५.९ प्रतिशत वडाहरू रहेका छन्। काठाडाउराको उत्पादन गर्ने वडाहरू देशभरि ५२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र काठाडाउरा ७.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र सार्वजनिक प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र सार्वजनिक प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र सार्वजनिक प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत वडाहरूमध्ये र वडाहरूको अवस्था होर्दा दूमीमा दमकल सेवा उपलब्ध हुने वडाको संख्या २२.१ प्रतिशत रहेको तथा यहाँले पार्क र बालउदान, खेलमादाल र सबै विधायिक रहेको वडा ३२.५ प्रतिशत छन्।

नेपालको कुल वडाहरूमध्ये ३१.७ प्रतिशतमा मात्र करेज र कार्यालयको प्रश्नावालीसह रहेको वडाको संख्या ३२.८ प्रतिशत